

A diplomáciai védettség alá tartozó területekkel, épületekkel és járművekkel kapcsolatos káresemények felszámolásának fejlesztetőségei II. rész

Improvement of liquidation of damage incidents related to areas, buildings and vehicles under diplomatic protection Part II.

Kalocsa Mórió t. őrmester
szerző

Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság
VIII. Kerületi Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság
Email: kalocsa.mario.office@freemail.com

ORCID: 0009-0003-5859-0840

Absztrakt:

Dolgozatom előző részében bemutattam a diplomáciai védettség rendszerét, a beavatkozókat érintő nehézségeket, valamint a beléptetés engedélyezésének eltérő jogi eseteit. Tanulmányom második felében az említett ismeretanyag felhasználásával javaslatokat teszek az előforduló káreseti fajták kezelésére. A diplomáciai védettség alá tartozó területekkel, épületekkel és járművekkel kapcsolatos beavatkozások jellegzetességeinek elemzésén túl, a külföldön előforduló szokásokat és szervezeteket is bemutatom. Innovatív javaslatokat teszek mind a riasztás, mind a kárfelszámolás egyszerűsítésére. Ezek között szerepel a diplomáciai védettség alá tartozó épületek megjelenítése a riasztási lapon, egy kétnyelvű formanyomtatvány megalkotása és elhelyezése a készenléti szereken, valamint a KKM Központi Ügyeletének és hivatásos tolmácsok segítségének igénybevétele. Dolgozatomban felhasználtam saját és munkatársaim személyes tapasztalatait, valamint törekedtem arra, hogy javaslataim könnyen beintegrálhatók legyenek a hazai tűzoltási és műszaki mentési szabályokba.

Kulcsszavak: diplomácia, mentesség, kiváltság, belépési engedély

Abstract:

In the previous part of my thesis, I presented the system of diplomatic protection, the difficulties affecting the interveners, and the legal cases allowing entry. In the second half of my study, using the mentioned knowledge material, I make suggestions for the treatment of the types of damage that occur. In addition to analyzing the characteristics of interventions related to areas, buildings and vehicles under diplomatic protection, I also present customs and organizations that occur abroad. I make innovative proposals to simplify both the alarm and the settlement of claims. These include a map of the buildings under diplomatic protection on the alert sheet, the creation and placement of a bilingual form for emergency supplies, and the use of the help of the KKM Central Office and professional interpreters. In my thesis, I used my own and my colleagues' personal experiences, and I tried to ensure that my proposals could be easily integrated into the domestic firefighting and technical rescue regulations.

Keywords: diplomacy, exemption, privilege, entry permission

1. BEVEZETÉS

Dolgozatom második része a témával kapcsolatos beavatkozások hatékonyságának növelése köré összpontosul. Amikor meghalljuk, hogy valamely terület, épület vagy jármű diplomáciai védelem alatt áll, tudjuk, hogy a területre vagy épületbe történő belépés, illetve a járműbe történő benyúlás engedélyköteles. Jelenleg, oktatási anyagok és kidolgozott taktikai elvek hiányában nincs a beavatkozó állománynak teljes rálátása arra, hogy a kiérkezést követően kivel és milyen módon kell felvennie a kapcsolatot. A meghozott, de jogilag nem alátámasztott döntések később diplomáciai feszültséget is okozhatnak. Tanulmányom célja az esetlegesen bekövetkező káreseményekre történő felkészítés, a téma körüli szakmai párbeszéd megindítása. Javaslataimmal egy olyan kezdeti mankót szeretnék biztosítani, amelyek a későbbiek során tovább fejleszthető. Hazánkban a szélsőséges időjárási jelenségek egyre több feladatot okoznak a beavatkozó állomány részére. Fel kell készülnünk arra, hogy ezen külső hatások a külképviseletek épületeit is megrongálják. A nemzetközi politikai helyzet jelenleg igen változó, a politikai indíttatású véleménynyilvánítások és atrocitások gyakori célpontjai lettek a nagykövetségek és konzulátusok. Ezekben az esetekben is, a politikai és nemzeti hovatartozást félretéve a tűzoltóság feladata örök, vagyis az életveszélybe került személyek és anyagi javak megmentése. A témát feldolgozó hazai szakirodalom hiányában a saját, és mások tapasztalatára építve, valamint külföldi káresemények tanulmányozását végeztem el. Megállapítható, hogy szinte egyik nemzet tűzoltósága sincs felkészülve a diplomáciai védelmet érintő káresemények felszámolására. Véleményem szerint a téma mérőföldköveinek lerakása sem beláthatatlan időt, sem indokolatlanul nagy anyagi forrást nem követel, ezért a továbbiakban szeretném bemutatni témára tett javaslataimat.

2. A DIPLOMÁCIÁT ÉRINTŐ KÁRESEMÉNYEK FELSZÁMOLÁSA

Dolgozatomban az esetlegesen bekövetkező káreseményeket három, egymástól jól elkülöníthető módon tárgyalom. Ezek lehetnek a diplomáciai védelem alatt álló területekkel, épületekkel és járművekkel kapcsolatosak. A témaköröket vizsgálva összegyűjtöttem azokat a tűzoltói beavatkozást igénylő eseményeket, amelyekkel a beavatkozásaink során már találkoztunk.

2.1 Diplomáciai oltalom alatt álló területek káreseményei

Ilyen területekkel kapcsolatos káresemények között a legjellemzőbb példa a viharok okozta károk felszámolása, és a veszélyek elhárítása. Mivel sok esetben a külképviseletek régi, villa jellegű épületekben nyernek elhelyezést, ezért az egyes épületelemeket az erős széllekeések megbonthatják. A levált anyagok és szerkezeti elemek közterületre eshetnek, amellyel mind a gyalogos, mind a járműforgalmat veszélyeztetik. Elsődleges feladatunk a veszélyeztetett terület lekerítése, és a fő kiküldöttekkel¹ való kapcsolatfelvétel. A belépési engedély megtagadása esetén, a terület lezárását addig fent kell tartani (értsd: kordonszalaggal), ameddig a veszélyt az intézmény saját hatáskörben el nem háríttatja. Ha az engedély megadásra került, és a beléptetés sikeres, az egységek elvégezhetik a további veszélyt képező épületelemek eltávolítását.

Egy másik, szintén jellemző eset a viharok okozta fakidőlések. A fa dőlhet a védelem alatt álló terület felől a közterület felé, illetve fordítva. A feladat a fent leírtaktól pár dologban tér csak el. Ha a belépésre az engedélyt megadják, akkor az egység a veszélyt képező fa teljes egészéhez hozzá tud férni, ezáltal a feladatot maradéktalanul el lehet végezni. Amennyiben a belépési engedélyt nem adják meg, vagy nem lehet felkutatni olyan személyt, aki érdemben nyilatkozik, akkor a fa csak azon része kerülhet eltávolításra, amely kilóg a közterületre. Miután a gyalogos-, illetve járműforgalomra veszélyt jelentő helyzet megszüntetésre került, a további feladatokról a külképviseletnek saját

¹ Fő kiküldöttek: olyan személyek, akik meg lettek bízva egy feladat ellátásával, és egy meghatározott helyre, vagy területre lettek irányítva.

hatáskörben szükséges intézkednie. A területen történő tartózkodást javasolt mindig kísérő jelenlétében végezni. A nagykövetségek és konzulátusok sok esetben vállnak a véleménynyilvánítás szimbolikus helyszíneivé. Számos ország nagykövetsége ellen intéztek már olyan civil megmozdulásokat, amelyek következtében az épületeket felgyújtották, vagy azok tűz által károsodtak. Sok esetben a tűz nem érintette a diplomáciai védelem alatt álló épület belsejét, hanem annak homlokzata előtt, vagy zárt előkertjében történnek a szándékos károkozások. A tűzoltóság feladata változatlan, politikai és nemzeti hovatartozás nélkül megvédeni az életveszélyben lévőket. A felfokozott hangulat miatt a beavatkozást javasolt rendőrségi kíséret vagy területzárás védelme alatt végezni, amelyre Budapesten már többször volt példa a múltban.

1. kép: Az amerikai nagykövetséget ért támadás Hondurasban (Forrás: ld. [1])

2.2 Diplomáciai oltalom alatt álló létesítmények káreseményei

A fejezetben a diplomáciai védelem alatt álló épületekben keletkezett tüzesetek jellegzetességeit gyűjtöttem össze. A beavatkozások elemzését javasolt két részre osztani: a belépés engedélyezésére, és megtagadására. Mindkét esetben meg kell győződni a diplomáciai védelemről (zászlók, címerek, feliratok), amelynek tényét a Műveletirányítási Ügyelet felé rádióon kell jelezni. Ha beigazolódik az, hogy a létesítmény diplomáciai védelem alatt áll, az elhúzódoó beléptetés miatt (ezzel párhuzamosan vélelmezve a tűz terjedését), javasolt a riasztási fokozat emelése, és a Katasztrófavédelmi Műveleti Szolgálat kikérése (akár csak konzultációs feladatra).

A belépést engedélyező személy felkutatásáig vagy az engedély megtagadása esetén a tűzoltóság feladata nem ér véget. A környező épületek és személyek védelme továbbra is fontos feladat, amelyet a tűz helyének külső felderítésével kell kezdenünk. Amennyiben tűzre, füstre utaló jeleket tapasztalunk, feltételeznünk kell a tűz helyét és terjedési irányát. A tűz intenzitásából a nagyságra, a füst színéből pedig az égő anyagokra is következtethetünk.

Következő feladatként a szomszédos épületek védelme érdekében védősugarak, vízpajzsok, illetve magasból mentő szerre szerelt létrasugár szerelése javasolt. Intézkedjünk a környező lakosság elzárkóztatásáról, esetleges kimenekítéséről is, amely végrehajtásában a rendőrség munkatársainak segítségét is vegyük igénybe.

A belépési engedély megszerzéséig, az előzőekben említett külső felderítést, vízforrások felderítését, táplálás és sugarak szerelését, valamint az elzárkóztatást végezzük el. A belépési engedély megadása után győződjünk meg arról, hogy van-e beépített tűzjelző berendezés az épületben. A rendszer, és az ott dolgozók információi alapján kezdjük meg a tűz helyének pontos felderítését. Amennyiben lehetséges, mentőárlarc biztosítása mellett vigyünk magunkkal egy személyt, aki a helyiségek ajtóit fel tudja nyitni. Fontos kiemelni, hogy a diplomáciai védettség alatt álló épületekben vannak olyan helyiségek (írattár, rejtjelező helyiség stb.), amelybe csak kivételes esetekben (eltűnt személy keresése), és akár utólagos titoktartási szerződés megkötésével léphetünk be. Mivel a diplomáciai mentességet élvező személyek magánlakása, illetve a nagykövetségi rezidencia is sérthetetlen, így azoknál is hasonló elveket kell alkalmazni. Amennyiben a lakóegység önálló, maga a terület is védett, így a beavatkozást a fent leírtakkal szinte megegyezően kell végrehajtani. Ha a védett személy lakása több polgári használatú lakással van egy házban (társasház), akkor csak az adott lakóegység élvez védeltséget. A területre való belépést, és a szomszédos lakások védelmét nem kell engedélyeztetni.

2. kép: Az orosz nagykövetség tüze a Fülöp-szigeteki Manilában (Forrás: ld. [2])

Tűzesetek után, ha indokolt, tűzvizsgálatot kell végezni. Ezt akkor kell végrehajtani, ha a tűzesettel összefüggésben bűncselekmény gyanúja merül fel, ha haláleset történt, ha a tűzeset minősített fokozata III-as vagy annál magasabb volt, illetve ha a szakmai vezető ezt indokoltnak tartja [3]. Mivel a tűzesetek vizsgálatára vonatkozó szabályokról szóló 44/2011. (XII. 5.) BM rendeletnek felhatalmazást a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény ad, ezért a törvény értelmében ilyen esetekben is a viszonyosság elvét kell alkalmazni.

2.3 Diplomáciai oltalom alatt álló járművek káreseményei

A külképviseletek közlekedési eszközei is sérthetlenséget élveznek, vagyis mentesek a kutatás, igénybevétel, foglalás vagy végrehajtás alól. [4] A védettséget élvező járművek 2017. december 31-ig több típusú rendszámmal közlekedtek. A képviseletek személyzetének tagjai és családtagjaik járműveire CK betűjelű rendszámtáblák kerültek, amelyek fehér alapon piros karaktereket tartalmaztak. Ez a fajta rendszámtábla jelezte azt is, hogy a személy nem jogosult diplomáciai oltalomra. DT (Diplomáciai Testület) betűjel került a Magyarországon működő diplomáciai és konzuli képviseletek, valamint nemzetközi szervezetek tagjai és családtagjainak járművére, amely alapszíne kék, karakterei pedig fehér színűek voltak. A közlekedési okmányok kiadásáról szóló kormányrendelet azonban kimondta, hogy a DT és CK betűjelű különleges rendszámtáblákat a szervezetek kötelesek lecserélni a 2018-tól bevezetett CD (corps diplomatique) betűjelű rendszámokra. [5]

<p>A konzuli testületek diplomáciai mentességet nem élvező tagjainak járművei.</p> <p>(2017. december 31-ig).</p>	
<p>A diplomáciai testületek hivatalos járművei.</p> <p>(2017. december 31-ig)</p>	
<p>A diplomáciai testületek hivatalos járművei.</p> <p>(2017. május 1-től)</p>	

1. táblázat: A régi és az új rendszámtábla jelölések (készítette a szerző)

A CD betűjelű rendszámok első három számjegye az országok kódját tartalmazza, a második három számjegy további jelentéssel bír, amiből a használó diplomáciai beosztására is következtethetünk. A fellelhető kódokat a 1. számú mellékletben szerepeltetem. Amennyiben lehetséges, a jármű utasának személyazonosságát mindig ellenőrizzük, a nála lévő okmányok segítségével. Ezen járművekkel kapcsolatosan bekövetkezett tüzesetek és balesetek esetén, szintén van engedélykérési kötelezettségünk, ugyanis a jármű belseje olyan térnek tekinthető, ahova bejegyzés nélkül nem lehet beülni, benyúlni. A Bécsi Egyezmény nem tesz kitétel arról, hogy ezt az engedélyt kinek kell megadnia. Fontosnak tartom kiemelni, hogy a gépjárművek belsejében találkozhatunk olyan igazolványokkal, minősített iratokkal, zárt aktatáskákkal (utastérben, vagy a csomagtartóban), amelyeket elmozdítani, kivenni tilos! A balesetek lehetnek könnyű, vagy akár súlyos, életveszélyes kimenetelűek, ezért a téma részletesebb kidolgozása szükséges.

A témát két részben tárgyalnám. Első körben, azt az esetet kell megkülönböztetni, amikor a diplomáciai védelem alatt álló jármű vezetője (aki szintén állhat védelem alatt) eszméletlenül van, kommunikációra képes. Ebben az esetben szóban nyilatkoztatjuk, hogy igényt tart-e a tűzoltóság segítségére. Másodsorban, a baleset lehet annyira súlyos kimenetelű, hogy a diplomáciai védelem alatt álló jármű vezetője eszméletlen, kommunikációra nem képes. Mivel a személy „akarattnyilvánításra képtelen állapotban van”, ezért vélelmezzük azt, hogy a sérült a saját életének megmentése érdekében segítséget kérne. Mivel a személyek karosszériába történő beszorulását nagy erejű dinamikus erőhatások idézték elő, lehetséges, hogy a jármű tartalma (minősített adatokat tartalmazó dokumentumok, aktatáskák, igazolványok) a jármű környezetében szétszóródnak.

Ebben az esetben intézkedünk az említett tárgyak összeszedéséről, a rendőrhatalóságoknak történő átadásról, valamint a külképviselet értesítéséről.

3. kép: Egy diplomata jármű balesete Budapesten (Forrás ld. [6])

2.4 Külföldi kitekintés

Mint már említettem, az aktuális politikai történések befolyásolhatják a közhangulat alakulását, amely atrocitásokhoz vezethet. Ezen megmozdulások sok esetben a nagykövetségek és konzulátusok előtt történnek, hiszen ezen épületek szimbolikus értelemben az adott nemzetet jelképezik. A közhangulat folyamatos monitorozásának köszönhetően, a védett személyek kimentése jellemzően már az atrocitások előtt megtörténik. Az ilyesfajta megmozdulások általában valamelyik nagy gazdasági, katonai, vagy kereskedelmi befolyással rendelkező nagyhatalom nagykövetségei ellen történnek. Az Amerikai Egyesült Államok, Afganisztán fővárosában, Kabulban, saját nagykövetségük védelmét egy önállóan létrehozott tűzoltósággal látta el. A „US Embassy Fire” névre hallgató egység a képviselet épületében, és annak közvetlen környezetében végzi a feladatát, katonai felvezetés és biztosítás mellett. Az egység fennállása során arra is volt példa, hogy más nemzetek nagykövetségein (pl.: Ausztrália) segítettek a károk felszámolásában. [7] Kutatásaim során több esetben tapasztaltam, hogy azokban a fejlődő országokban, ahol nem megfelelőek a technikai és tűzvédelmi adottságok, a külképviseletek épületeiben gyakran keletkeznek tüzek. Ezen épületek fenntartását az ingatlant használó állam végzi, vagyis az egyes tűzvédelmi hiányosságok feltárására nincs lehetőség (így Magyarországon sem).

Külföldön valamint hazánkban is találni olyan külképviseleteket, amelyek egy épületen belül kerülnek elhelyezésre. Budapesten a VII. kerület, Szabadság tér 7. szám alatt három ország (Brazília, Írország, Koszovó) nagykövetsége található. Stockholmban, egy hasonló berendezkedésű épületben keletkezett tűz még 2018-ban, ahol három ország nagykövetsége is érintett volt a károssal kapcsolatban. Az ilyen esetekben fontos tisztázni, hogy az egyes külképviseletek által használt épületrészekre az engedélyt külön-külön kell megkérni.

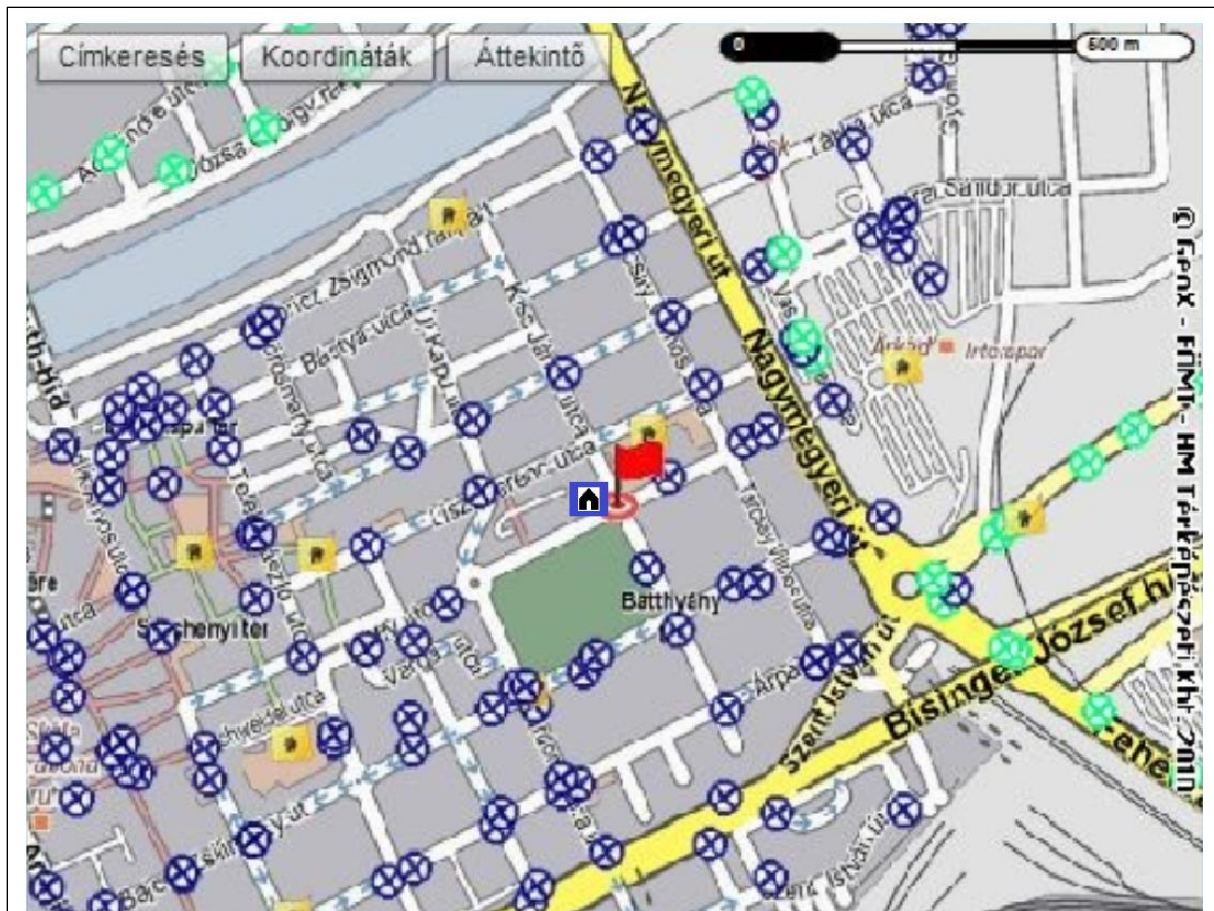
4. kép: A Stockholmban található nagykövetségi épület tüze. Az épületben található Portugália, Tunézia és Argentína külképviselete is (2018). (Forrás: ld.[8])

2.5 Innovatív javaslatok

Javaslataimat a tanulmányban felvázolt és összegyűjtött információk alapján dolgoztam ki. A megoldások elkészítése során fő feladatnak tekintetem az egyszerűséget és az alkalmazhatóságot, amely segíti az általam megalkotott folyamatokat a jelenleg alkalmazott tűzoltási és műszaki mentési feladatok közé beintegrálni. Javaslataim elméleti, gyakorlati és kommunikációs területeket is érintenek.

2.5.1 *A diplomáciai védettség megjelenítése a riasztási lapon*

A káresetek szerves részét képező felderítés, a riasztási lap kézhezvételétől az esemény felszámolásáig tart. Ezen időszak alatt olyan információkat gyűjthetünk be, amelyekkel a legbiztonságosabban és a leghatékonyabban oldhatjuk meg a káresetet. Az előzőek értelmében, célszerű már a riasztáskor tisztában lennünk azzal, hogy egy diplomáciai védelem alatt álló épülethez vagy járműhöz érkezünk. A járművek balesetei és tüzesetei kapcsán olyan protokolláris kérdés bevezetését javaslom, mint például: „milyen a rendszám tábla színe?”. Épületek esetében, a Tűzoltási és Műszaki Mentési Tervekkel (továbbiakban: TMMT) rendelkező épületek riasztási sémája alapján javaslom egy adatbázis létrehozását. Az adatbázis tartalmazza az összes fővárosi nagykövetség és vidéki konzuli intézmény címét. A címeket összegyűjtöttem, és a tanulmány 5. és 6. számú mellékletében szerepeltetem. A TMMT-vel rendelkező épületek a PAJZS riasztási program térképén is megjelennek, piktogramjuk alapszíne sárga. A védett épületeket kék színnel (mint a diplomata rendszám) javaslom jelölni. Így a jelzést felvevő műveletirányító vizuálisan is látja, hogy a riasztott címen diplomáciai épület található, ezáltal a riasztási fokozat is ennek megfelelően állapítható meg. A riasztási lapon továbbá célszerű feltüntetni a külképviselet nevét, illetve az esemény rövid leírásához a „DIPLOMÁCIAI VÉDELEM” figyelemfelkeltő szavakat rögzíteni.

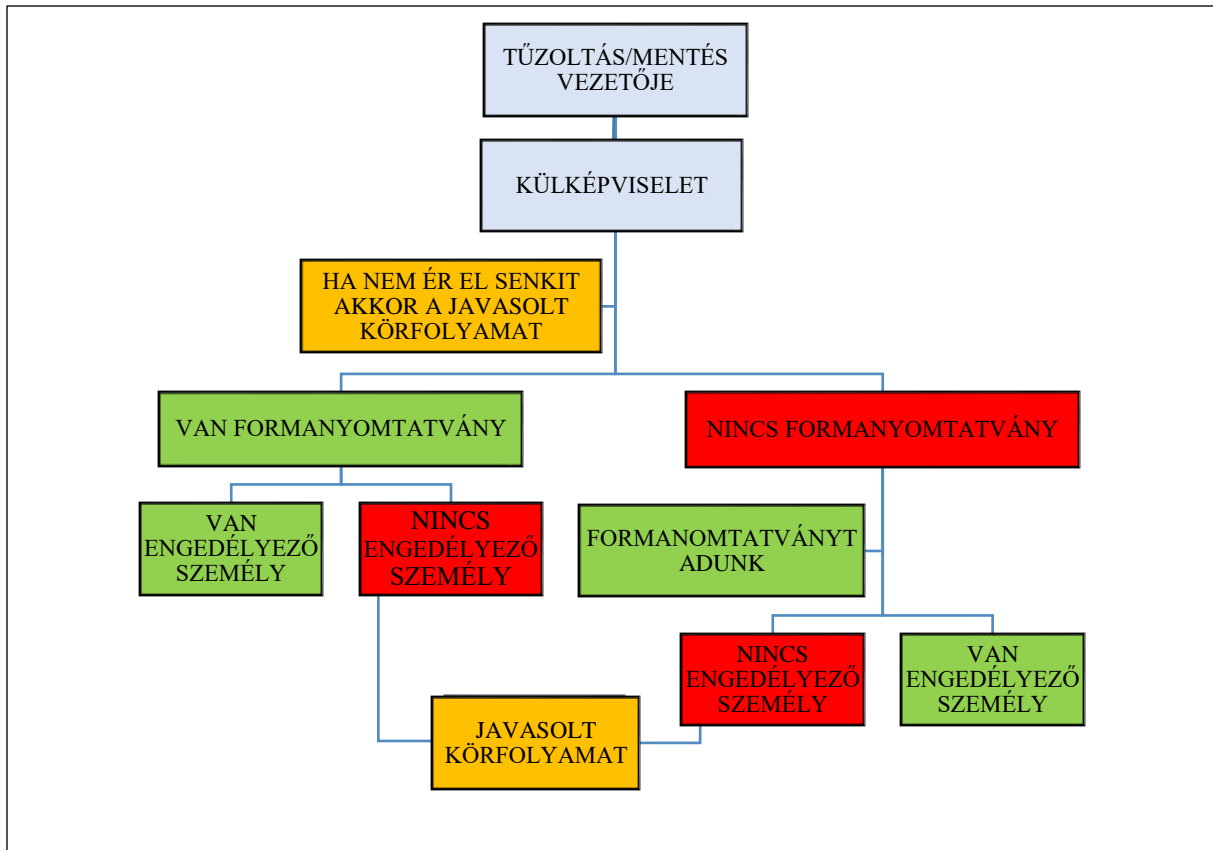

5. kép: A mintaként ábrázolt kék piktogram egyértelműen jelezheti, hogy a címen védett épület található (készítette a szerző)

2.5.2 Kétnyelvű belépési formanyomtatvány

A belépési engedélynek formai követelményei nincsenek, sőt még az sincs meghatározva, hogy ez szóban, vagy írásban történjen. Véleményem szerint az engedély visszakövethetősége érdekében az írott formátum javasolt. Mivel a külképviseleten dolgozók jelentős többsége beszél angolul, ezért a nyilatkozat szövegét angolul kell elkészíteni. Arra az esetre, ha a tűzoltás/mentés vezetője nem angolul, hanem más idegen nyelven beszél (vagy az első kitérkező egység állományában nincs olyan, aki idegen nyelvi tudással rendelkezik), magyarul is fel kell tüntetni a nyilatkozat tartalmát. A kétnyelvű formanyomtatvány szövegezésének egyszerűnek és közérthetőnek kell lennie, amely felgyorsítja a nyilatkozat megértésére, kitöltésére szánt időt. A nyomtatványon szerepelnie kell az engedélyező személy nevének, az épület címének, és az engedélyezés dátumának. A minta a 2. számú mellékletben látható.

E három adat konkretizálja a nyilatkozatot, és elősegíti az esetleges visszaélések (későbbi felhasználás) lehetőségének csökkentését is. Bevezetése esetén a formanyomtatványt a KKM Protokoll Főosztály egy kísérőlevéllel küldené el a külképviselet részére, amely tartalmazza az új eljárásrend céljait és annak felhasználási körülményeit. Mivel a diplomáciai személyzet többsége 3-5 évente cserélődik, ezért fennállhat az a lehetőség, hogy a formanyomtatvány létezése idővel feledésbe merül. Az is bonyolíthatja a kitöltést, ha az engedély kiadására jogosult személy nincs a helyszínen. Ezen lehetséges folyamatokat mutatja be az alábbi ábra.

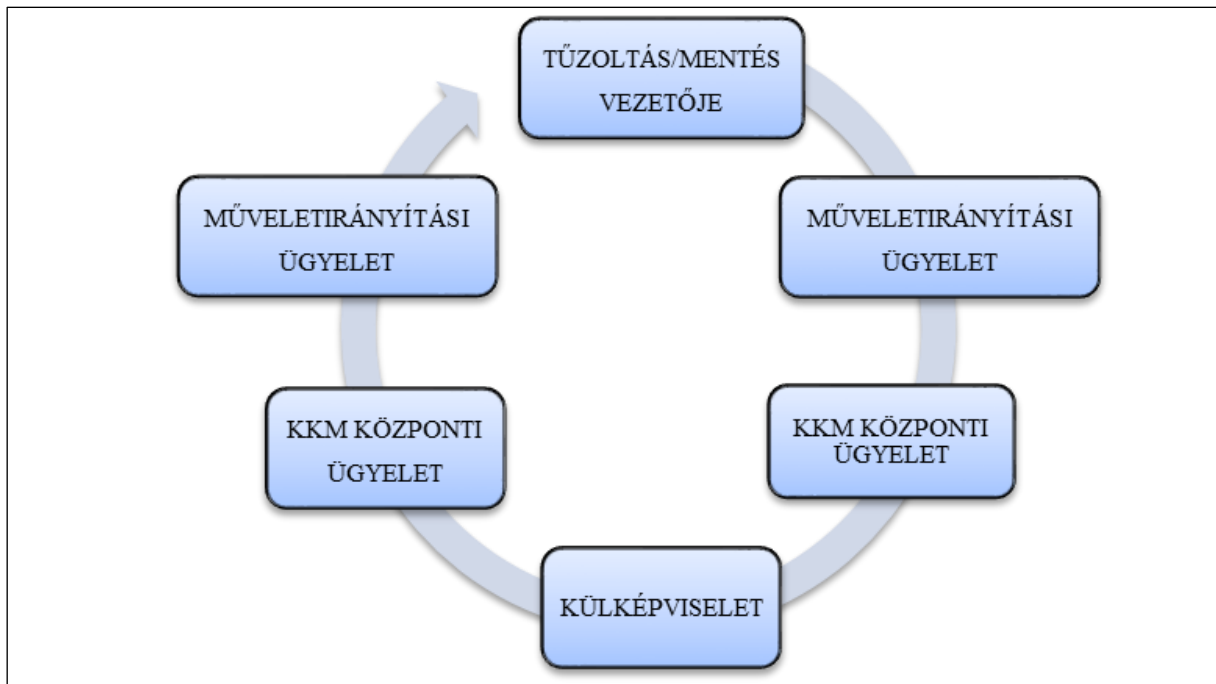

6. kép: A formanyomtatvány meglététől, és az engedélyező személy jelenlététől függő folyamatok (készítette: a szerző)

Az ábráról a következők olvashatóak le. A tűzoltás/mentés vezetője elsődlegesen a helyszínen lévő külképviseleti taggal veszi fel a kapcsolatot. Amennyiben ez nem lehetséges, akkor a későbbiek során részletesen kifejtett „javasolt körfolyamatot” kell alkalmazni. Ha van kint személy, akkor az ág kettéválk, vagyis formanyomtatvánnyal rendelkeznek, vagy sem. Ha rendelkezik formanyomtatvánnyal, és a helyszínen van az engedélyező személy, akkor az engedélyezés befejeződött. Ha van formanyomtatvány, de nincs kint az engedélyező személy, akkor a már említett „javasolt körfolyamat” lép életbe. Amennyiben nincs formanyomtatványuk (vagy nem tudnak róla), akkor a fecskendőn, illetve a KMSZ gépjárművön elhelyezett nyomtatványból kell ezt pótolni. Amennyiben pótoltuk a nyomtatványt, és az engedélyező személy a helyszínen van, az engedélyezés folyamata befejeződött. Ha a formanyomtatvány pótlása után sincs kint az engedéllyel rendelkező személy, szintén a „javasolt körfolyamat” lép életbe.

2.5.3 A KKM Központi Ügyelet segítségének igénybevétele

Az ügyelet munkatársai nagy gyakorlattal rendelkező, külszolgálati tapasztalattal bíró személyek, akik felsőfokú angol nyelvtudásuk mellett más idegen nyelven is képesek a káresek során a közvetítésre. Fontos megemlíteni, hogy a Központi Ügyelet a hazánkba akkreditált képviseltek kiértékelésében, míg a Konzuli Tájékoztatási és Ügyeleti Központ a hazánkban bajba kerülő, konzuli oltalmat igénylő személyeknek nyújt segítséget. Mindkét ügyelet működése 24/7 biztosított. Ahogy az előző fejezetben említettem, két fő esetben kell alkalmazni az úgynevezett "javasolt körfolyamatot". Ha a helyszínen nem érünk el senkit a külképviselettől, illetve ha a formanyomtatvány engedélyezéséhez szükséges személy nincs a helyszínen. A kommunikációs körfolyamatnak az alábbiak szerint kell lezajlania.

7. kép: A javasolt kommunikációs körforgás (készítette a szerző)

A tűzoltás/mentés vezetője rádióan jelzi a Műveletirányítási Ügyeletnek az engedélyező személy felkutatását, elérését. A Hírközpont felveszi a kapcsolatot a KKM Központi Ügyelettel, amelyen keresztül kiértesítésre kerül az ügyeletes diplomata. A személy az engedélyt megadja, vagy felhatalmazza a helyszínen lévő külképviseleti tagot a kétnyelvű formanyomtatvány kitöltésére. A KKM Központi Ügyelet a kiértesítésről tájékoztatja a Műveletirányítást, aki ezt jelenti a helyszínen lévő tűzoltás/mentés vezetőjének. A körfolyamat ezzel bezárult. Előnye a visszakövethetőség, és az, hogy a kommunikációra hivatalos fórumot használnak a résztvevők. Ha a tűzoltás/mentés vezetője saját hatáskörben, a helyszínen szerzett elérhetőség alapján próbálná elérni a külképviselet vezetőjét, nem kapna visszaigazolást arról, hogy a telefon túoldalán lévő személy valóban az engedélyező személy. A körfolyamat esetében ez a kérdés fel se merül, hiszen hivatalos közegen keresztül kapjuk az információt.

2.5.4 Hivatásos tolmácsok alkalmazása

Abban az esetben, amikor a külképviselet tagjával nem tudunk kapcsolatot teremteni a nyelvtudásbeli különbségek miatt, javasolt igénybe venni az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (továbbiakban: OIF) által nyilvántartott hivatásos tolmácsok segítségét. Az OIF-on keresztül szinte bármelyik idegen nyelvből kaphatunk segítséget. A hivatásos tolmácsok alkalmazásának előnye a félrefordítások kiküszöbölése, és az információk minél pontosabb megismerése. Amennyiben ismerjük az adott nyelvet, de bizonytalanok vagyunk benne, javasolt kérni az OIF által biztosított tolmácsok segítségét. A tolmácsok legegyszerűbb alkalmazhatósága telefonon keresztül történik, erre a feladatra használjuk a fecskendőkön elhelyezett konzultációs telefonokat.

3. KÖVETKEZTETÉS

A tanulmány célja az volt, hogy felkeltse az olvasó és a szakma figyelmét a diplomáciai védettség alá tartozó területekkel, épületekkel és járművekkel kapcsolatos káresemények sajátosságaira. Dolgozatomat igyekeztem minél több megtörtént esetről készült képpel illusztrálni, mellyel céлом az volt, hogy felhívjam a figyelmet arra, hogy a témát érintő káresemények nagy eséllyel hazánkban is bekövetkezhetnek. Tanulmányomban bemutattam a diplomáciai védettség alá tartozó területekkel, épületekkel és járművekkel kapcsolatos tűzoltási és műszaki mentési javaslataimat. Ezek kidolgozása közben céлом az volt, hogy az általam alkotott irányelvek egyszerűek, alkalmazhatóak és könnyen beintegrálhatók legyenek a hazai tűzoltás-taktikába. Felhívtam a figyelmet arra, hogy érdemes létrehozni egy olyan adatbázist, amely tartalmazza azon épületeket, amelyek a nyilvánosság előtt is tudott, hogy diplomáciai védelem alatt állnak. Ez megkönnyíti a riasztási fokozat pontos megállapítását is, hiszen már a bejelentés pillanatában kiderül, hogy a beavatkozás előkészítése és a bejutás többletidőt fog igénybe venni. Továbbá felhívtam a figyelmet, egy eddig ritkán hallott intézményre, a Külgazdasági és Külügyminisztérium alá tartozó Központi Ügyletre, akik segítségünkre lehetnek a belépést engedélyező személy igazolásában, esetleges értesítésében, vagy a diplomata járművek rendszámának beazonosításában. A már megfogalmazott nyelvi és kommunikációs nehézségeket javaslatom szerint hivatásos tolmácsok is segíthetik. Céлом volt a beavatkozási szemszögből felmerülő kérdések letisztázása, és egy olyan tudásalap létrehozása, amely megindítja a kooperatív szakmai párbeszédet.

4. MELLÉKLETEK

ORSZÁG KÓDJA	ORSZÁG
001	Szentszék
002	Ausztria
003	Svájc
004	Németország
005	Hollandia
006	Olaszország
007	Lengyelország
008	Szerbia
009	Csehország
010	Spanyolország
012	Románia
011	Franciaország
013	Japán
014	Svédország
015	Dánia
016	Norvégia
017	Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága
018	Bulgária
019	Görögország
020	Amerikai Egyesült Államok
021	Belgium
022	Albánia
024	Finnország
025	Lettország

026	Litvánia
027	Brazília
029	Törökország
030	Argentína
031	Kuba
032	Mexikó
033	Portugália
034	Egyiptom
035	Chile
038	Oroszország
039	Irán
040	Irak
041	Ecuador
042	Izrael
044	India
045	Kína
046	Vietnám
047	Mongólia
050	Indonézia
053	Szudán
054	Tunézia
059	Jemen
060	Marokkó
063	Ciprus
070	Algéria
072	Nigéria
073	Kuvait
075	Kanada
077	Pakisztán
078	Libanon
081	Líbia
088	Venezuela
090	Malajzia
107	Fülöp-szigetek
109	Thaiföld
119	Angola
122	Írország
139	Dél-Korea
145	Szuverén Máltai Katonai Rend
148	Katar
151	Dél-Afrika
153	Ukrajna
154	Horvátország
155	Moldova
156	Szlovénia
158	Fehéroroszország

161	Kazahsztán
162	Bosznia és Hercegovina
164	Azerbajdzsán
166	Grúzia
168	Szlovákia
171	Macedónia
173	Szaud - Arábia
180	Montenegró
181	Koszovó
138	Palesztina
501	Duna Bizottság Titkársága
502	Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank – Budapesti Rezidens Iroda (EBRD)
503	Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM)
504	Vöröskereszt és Vörös Félhold Társaságok Nemzetközi Szövetsége – Európai Regionális Iroda (IFRC)
505	Az Egyesült Nemzetek Nemzetközi Munkügyi Szervezete (ILO)
506	Európa Tanács, Európai Ifjúsági Központ Budapest (BEIK)
509	Európai Bizottság magyarországi képviselete
510	Az Egyesült Nemzetek Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Szervezete (FAO)
511	ENSZ Menekültügyi Főbiztossága (UNHCR)
512	Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT)
513	Nemzetközi Vad- és Vadvédelmi Tanács (CIC)
514	A Közép- és Kelet-Európai Regionális Környezetvédelmi Központ (REC)
515	Az Európai Unió Rendészeti Képzési Ügynöksége (CEPOL)
516	ENSZ Gyermekalap (UNICEF)
517	Európai Beruházási Bank (EBB)
518	WHO Budapest Központ
801	Japán Alapítvány
802	Taipei Képviseleti Iroda
803	NATO Támogatási és Beszerzési Ügynökség Légiszállítás Menedzsment Program (NSPA AMP / NAMP)

1. melléklet: A diplomata rendszámok országkódjai (készítette: a szerző, a Külgazdasági és Külügyminisztérium munkatársaival közreműködve)

BELÉPÉSI ENGEDÉLY

A diplomáciai kapcsolatokról szóló 1961. évi Bécsi Egyezmény 22. Cikk 1. pontjának értelmében:

„A képviselet helyiségei sérthetetlenek. A fogadó állam hatósági közegei a képviselet helyiségébe nem léphetnek be, kivéve, ha ahhoz a képviselet vezetője hozzájárult.”

A fent említett jogaimmal élve, Én _____ (név)
a belépést a(z) _____ (cím) területre, épületbe
_____ (év, hónap, nap) időpontban (húzza alá a helyeset)

ENGEDÉLYEZEM

MEGTAGADOM

ENTRY PERMISSION

Based on the Vienna Convention on Diplomatic Relations of 1961. Article 22.
1. point :

„The premises of the mission shall be inviolable. The agents of the receiving State may not enter them, except with the consent of the head of the mission.”

According to my rights, I _____ (name)
the entry the _____ (address) area, building
_____ (day, month, year) at the time (underline the correct)

ENABLE

REFUSE

.....

signature

2. melléklet: A kétnyelvű formanyomtatvány mintapéldánya (készítette: a szerző)

5. IRODALOMJEGYZÉK

- [1] N. Staff, „Honduran protesters set fire at entrance to US embassy” 2019. [Online]. Elérhetőség: <https://vancouver.citynews.ca/2019/05/31/honduran-protesters-set-fire-at-entrance-to-us-embassy/> (2023.01.19)
- [2] „Russian Embassy in Manila severely damaged by fire” Arab News, 2022. [Online]. Elérhetőség: <https://www.arabnews.com/node/2018686/world> (2022.12.10)
- [3] A tűzesetek vizsgálatára vonatkozó szabályokról szóló 44/2011. (XII. 5.) BM rendelet 3. § (1) bekezdés, 2011. [Online]. Elérhetőség: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100044.bm> (2023.04.02)
- [4] A diplomáciai kapcsolatokról Bécsben, 1961. április 18-án aláírt nemzetközi szerződés kihirdetéséről szóló 1965. évi 22. törvényerejű rendelet; 22. Cikk 3. pontja, 1961. [Online]. Elérhetőség: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=96500022.tvr> (2023.04.02)
- [5] A közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet 120/C. § (1) és (2) bekezdése, 2011. [Online]. Elérhetőség: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100326.kor> (2023.04.02)
- [6] „Balesetezett Putyin kíséretének egyik autója,” Hvg.hu, 2017. [Online]. Elérhetőség: https://hvg.hu/cegauto/kozlekedes/20170828_balesetezett_putyin_kiseretenek_egyik_autoja (2023.04.02)
- [7] „Embassy Kabul Fire Department provides unique service to mission,” State Magazin, 2019. [Online]. Elérhetőség: <https://statemag.state.gov/2019/11/1119feat01/> (2023.10.15)
- [8] „Fire at the Portugese embassy in Stockholm, Sweden,” Shutterstock, 2018. [Online]. Elérhetőség: <https://www.shutterstock.com/hu/editorial/image-editorial/fire-at-the-portugese-embassy-in-stockholm-sweden-04-apr-2018-9518663h> (2022.12.15)